

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA STRĂȘENI
Or.Strășeni ,str. Ștefan cel Mare nr 98.
tel:(+373) 2-27-32
Ieșire Nr. 14034
" 7 " iulie " 2016

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Strășeni

Superior Council of Magistracy
Court Strășeni

or. Strășeni str. Ștefan cel Mare, 98 tel. fax: 0(237)28510,

Curtea Constituțională

mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

Judecătoria Strășeni, vă remite după competență sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în pricina civila la cererea de chemare în judecată depusa de Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Haruța Tamara privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, în baza Încheierii nr. 2-133/2016 din data de 01 iulie 2016.

Anexa: Sesizare
Încheiere nr. 2-133/2016 din data de 01 iulie 2016

Judecătorul Judecătoriei
Strășeni

Dumitru Mîrzenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 329
14 07 2016

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume	Radu	2. Prenume	Sergiu
3. Funcția	Avocat		
4. Adresa	or. Strășeni, str. Eminescu 58/20		
5. Tel./fax	0-69-163-136		

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Verificarea constituționalității sintagmelor “inclusiv ... și avocații”, “... și al avocaților” ... “... de la data obținerii ... licenței ... de avocat”, din art. 10 al. (2) lit. a) și b) al Legii nr. 1585 din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală.

III -- CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

Agenția Teritorială Vest al CNAM s-a adresat în judecată cu cererea, precum că pârta a încăleat legea nr. 1593-XV din 26.12.2002, cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, deoarece este avocat și se atribuie la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Ea n-a plătit primele pe anii 2012-2014 (3 ani): suma de 2982 lei pe anul 2012; 3318 lei pe anul 2013; 4056 lei pe anul 2014.

- Pentru neplata acestor prime este stabilită majorarea de întârziere de 0.1 % pentru fiecare zi și reclamantul a calculat: 3530.69 lei pentru perioada 17.04.2012 -- 15.07.2015 (data adresării în judecată); 2770.53 lei pentru perioada 01.04.2013-15.07.2015 (data adresării în judecată); 1841.43 lei pentru perioada 17.04.2014 - 15.07.2015 (data adresării în judecată).

- În total reclamantul a calculat datorii și penalități în sumă de 18498.65 lei.

- Reclamantul solicită, astfel, încasarea sumelor de 10.356 lei datorie și 8142.65 lei penalitate.

- **Pârta, în speță, este veteran al muncii, pensionară și potrivit Legii, nu trebuie să plătească prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.**

- Pârta este discriminată din multe puncte de vedere, deoarece are vechime de muncă de peste 50 de ani, are o vîrstă înaintată (76 de ani), iar starea sănătății nu-i permite să desfășoare activitatea de avocat, ca un tînăr de aceeași profesie.

- Haruța Tamara are și statut de veteran, care nu este luat în considerație.

- În cauză, pârta nu se eschivează de la executarea obligațiilor stabilite de lege, dar se simte marginalizată și descriminată în comparație cu alți cetățeni, în situație similară și oricum, nu a primit servicii medicale gratuite, ei dimpotrivă, le-a plătit în numerar, de fiecare dată cînd se adresa la medici.

- Potrivit art. 12¹ CPC, "*(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.*

(3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă".

- Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), pronunțată la Sesizarea nr. 55b/2015 (numărul dosarului), s-a stabilit definitiv că:

1. în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către

judcătorii completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judcătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

2. Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

Conform art. 16 al (2) al Constituției. ”Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

- Prin aplicarea oarbă a prevederilor legii 1585-XIII din 27.02.1998. privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, pîrîta este lezată în dreptul la egalitate, prevăzut de Constituție, deoarece numai din motivul că are licență de avocat și participă din cînd în cînd, la cite o ședință de judecată, deoarece nu are suficiente surse de existență, trebuie să achite niște sume exorbitante (prime de asigurare de asistență medicală), care nu le plătesc persoane cu același statut social (persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii: pensionari și veteranii muncii).

- Conform Legii (a se vedea mai jos), de la pîrîta prima indicată nu se încasează și este acoperită din contul bugetului de stat.

- Articolul 3 al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, prevede că ”Obiect al asigurării obligatorii de asistență medicală este riscul asigurat, legat de cheltuielile pentru acordarea volumului necesar de asistență medicală și farmaceutică, prevăzută în Programul unic”.

- Articolul 4 al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, stabilește, că ”(1) Subiecți ai asigurării obligatorii de asistență medicală sînt: a) asiguratul; b) persoana asigurată; c) asigurătorul; d) prestator de servicii medicale.

(2) Asiguratul este persoana fizică sau juridică obligată prin lege să asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi și/sau riscul de a se îmbolnăvi al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența lui.

(3) Asigurat pentru persoanele angajate (salariați) este angajatorul”.

- Art. 4 alin. (4) al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, stipulează expres, că ”Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane ...:

i) persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii;

j) pensionari” ...

- Art. 4 alin. (5) al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, ”Calitatea de asigurat și de plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru persoanele neangajate, care nu sînt indicate la alin.(4), o au ele înseși”.

- Deci, pîrîta este indicată la alin. (4) al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, neavînd calitatea (nici obligația), ca înseși, de plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

- Articolul 5 al. (1) al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, prevede clar, că ”Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se organizează și funcționează avînd la bază următoarele principii: ... b) principiul egalității, potrivit căruia tuturor participanților la sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală (plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, prestatori de

servicii medicale și beneficiari de asistență medicală) li se asigură un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege”.

- Art. 10 al. (2) al Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, prevede, că *“Asiguratul, inclusiv notarii publici, executorii judecătorești și avocații, este obligat:*

a) în cazul ... notarilor publici, al executorilor judecătorești și al avocaților, să se înregistreze ca plătitor de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală la agenția teritorială a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în termen de o lună de la data obținerii certificatului de înregistrare, a licenței de notar, de executor judecătoreș sau de avocat...

b) să achite primele de asigurare în mărimea, în modul și în termenele stabilite de legislație”...

- Articolul 6 al Legii cu privire la veterani stipulează, că *“(2) Se stabilesc următoarele categorii de veterani: a) veterani de război; b) veterani ai muncii”...*

- Articolul 9 al Legii cu privire la veterani stipulează, că *“Veteranii ai muncii sînt considerate persoanele care au fost decorate cu ordine și medalii sau care s-au învrednicit de titluri onorifice ale Republicii Moldova sau ale fostei U.R.S.S. ori de distincții departamentale și au realizat o vechime în muncă de cel puțin 30 de ani femeile și 35 de ani bărbații”.*

- Articolul 13 al Legii cu privire la veterani stipulează, că *“Protecția socială a veteranilor presupune realizarea unui sistem de măsuri pentru crearea condițiilor care le-ar asigura bunăstarea economică și confortul moral, le-ar acorda drepturi și facilități suplimentare exprimate prin: ....*

f) asistența medicală în conformitate cu volumul asistenței medicale prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală;

g) asigurarea cu medicamente specifice de bază a bolnavilor după stabilirea diagnosticului definitiv ... conform programelor de stat prioritare;

h) servicii de deservire și asistență socială”...

- Articolul 16 al Legii cu privire la veterani stipulează, că *“(1) Veteranii muncii au dreptul la: b) asistență medicală în conformitate cu volumul asistenței medicale prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală și la asigurare cu medicamente”...* și că *“(2) Se stabilesc următoarele categorii de veterani: a) veterani de război; b) veterani ai muncii”...*

Pîrîta, ca mulți alți cetățeni (avocați, notari, executori judecătorești) nu se eschivează de la executarea obligațiilor stabilite de lege, dar se simte marginalizată și descriminată în comparație cu alți cetățeni, în situație similară.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Admiterea prezentei sesizări de Onorata Curte Constituțională, și de declarat neconstituționale sintagmele "inclusiv ... și avocații", "... și al avocaților"... "... de la data obținerii ... licenței ... de avocat", din art. 10 al. (2) lit. a) și lit. b) al Legii nr. 1585 din 27.02.1998, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, deoarece aceste norme de drept, sînt în contradicție cu prevederile art. 16 alineatul (2) al Constituției Republicii Moldova.

VI- DATE SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Cauza civilă nr. 48-2-2133-16072015 se află în procedura judecătorecii Strășeni, judecător Dumitru Mîrzenco.

Mandatul avocatului Radu Sergiu, cu toate împuternicirile de reprezentare, este anexat la dosar.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

a) Cauza civilă nr. 48-2-2133-16072015

b) Încheierea judecătorei Strășeni din 01.07.2016

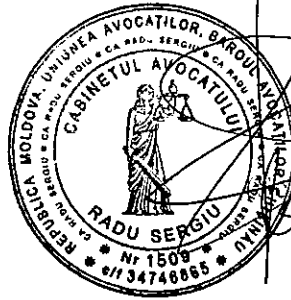
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18.

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul or. Strășeni

Data 01 iulie 2016

(Semnătura autorului sesizării)

ÎNCHEIERE

01 iulie 2016

or. Strășeni

Judecătoria Strășeni, în componența:

Președintele ședinței, judecător Dumitru Mîrzenco
Grefier Alexandru Casadjic

examinând în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Haruța Tamara privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală,-

constată:

La data de 15.07.2013 reclamantul Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus în instanța de judecată cererea de chemare în judecată împotriva Tamarei Haruța privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 18498,65 lei.

La ședința de judecată din data de 10.03.20162, reprezentantul pîrîtului, avocatul Radu Sergiu a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicita sesizarea de către instanța a Curții Constituționale, pentru verificarea constituționalității sintagmelor „inclusiv ... și avocații”, „...și al avocaților”..., „... de la data obținerii ... licenței ... de avocat”, din art. 10 al. (2) lit. a) și b) al Legii nr.1585 din 27.02.1988 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, deoarece în procesul pricinii se constată că această normă de drept, ce urmează a fi aplicată, este în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova.

La data de 29.04.2016 reclamantul, prin intermediul cancelariei a depus referința la cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, potrivit căreia a solicitat respingerea acesteia.

La data de 07.06.2016 reprezentantul pîrîtului, avocatul Radu Sergiu, prin intermediul cancelariei a depus cerere precizată privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, iar la data de 30.06.2016 a fost depusă de reclamat referința la cerere precizată privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, la fel solicitînd respingerea acesteia.

Audiînd participanții procesului, instanța de judecata conchide ca cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicita sesizarea de către instanța a Curții Constituționale, pentru verificarea constituționalității sintagmelor „inclusiv ... și avocații”, „...și al avocaților”..., „... de la data obținerii ... licenței ... de avocat”, din art. 10 al. (2) lit. a) și b) al Legii nr.1585 din 27.02.1988, privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. 1 CPC, *dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.*

Instanța de judecata reține ca, pe data de 9 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, la sesizarea depusă de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova a pronunțat o hotărâre conform căreia:

– în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul sau, instanța de judecata este obligată sa sesizeze Curtea Constituțională;

– excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecata de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecata din oficiu;

– sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecata din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se afla cauza;

afla cauza;

– judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intra în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică ca este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu exista o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată conchide ca, Sesizarea depusă de către reprezentantul pârțului, avocatul Radu Sergiu, corespunde prevederilor hotărârii sus-citate, din care motiv urmează a fi admisă.

În conformitate cu art. 12¹ alin. 3 CPC, *din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.*

În conformitate cu art. 260 alin. 1 lit. e) CPC, *instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.*

În conformitate cu art.art. 12¹, 260, 263, 269-270 CPC, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

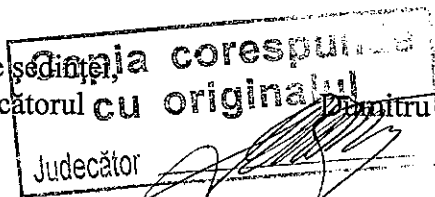
Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de reprezentantul pârțului, avocatul Radu Sergiu, pentru verificarea constituționalității sintagmelor „inclusiv ... și avocații”, „ ...și al avocaților”..., „ ... de la data obținerii ... licenței ... de avocat”, din art. 10 al. (2) lit. a) și b) al Legii nr.1585 din 27.02.1988 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, care după considerentele autorului sesizării este în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Haruța Tamara privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, dosarul nr. 2-133/2016.

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Haruța Tamara privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, se suspendă pînă la examinarea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea, în partea suspendării procesului, poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, atît cît durează suspendarea procesului, prin intermediul Judecătoriei Strășeni.

Președintele
judecătoarei

Dimitru Mirzenco